

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diff. 2. Quid sit in re apud alios Relatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DIFFICULTAS II.

Quid sit in re apud alios Relatio?

Res erit de Relatione prædicamentali, quam Thomistæ, & Scotistæ dicunt rem, alii modum Entitativum, alii formalitatem ex natura rei nemine cogitante distinctam.

Punctum Difficultatis I.

An Relatio sit quid distinctum in re?

DICENDUM EST. Relationem non esse realiter distinctam à Fundamento, cum Ratione fundam-
disumpto, & Termino. Ita Suar. Hurt. Arist. Oviedo.

PROBATUR I. Auctoritate Arist. 5. Metaph. text. 20. ubi dicit: *Similia verò quorum Qualitas est una.* Ex quo principio sic arguitur: Posito pariete albo Romæ, & alio Cracoviæ, & non posita relatione, quæ per oppositos, ab his extremis distincta realiter, vel illi duo parietes habebunt eandem Qualitatem, vel non habebunt: si non habebunt, ergò uterque non est albus, quod est contra suppositionem. Et certè Relatio superaddita, non est dealbativa parietis, ergò apparet parietem illum esse album, ante omnem superadditam Relationem: si uterque eandem Qualitatem habet, ergò sunt similes, absque omni superaddito, similia enim sunt ex Aristotele, quorum Qualitas est una. *Idem sic proponitur:* Supponamus quod Cajus genuerit Personium, supponamus annihilari illam relationem Paternitatis superadditam, quæro: annihilato superaddito vel verum est, quod Personius acceperit esse, per veram generationem à Cajo, vel non est verum, quod acceperit ab illo esse: Si est verum, ergò independentem, à superaddita relatione Cajus est Pater, & Personius est Filius, ergò etiam tunc, referentur ad se, cum per relationem paternitatis, nihil intelligatur, nisi quod hic, sit hujus Filii, Pater; si autem sublata superaddita relatione, non est verum, quod per veram generationem Cajus dederit Esse Personio, Ergò quod tu negas, relatio Paternitatis, erit ipsum Esse Patris, habentis Filium, quod probatur. Quando annihilata relatione superaddita, annihilatur ipsum esse Patris, sequitur relationem superadditam esse idem cum Entitate Patris; sicut si annihilato Jacobo, hoc ipso annihilatur Petrus, sequitur Jacobum & Petrum, esse idem entitativè, præcipuè cum annihilatio illa non foret ex connexionem aliqua, simili ei, quæ est inter Causam, & Effectum possibilem, sed annihilata relatione, annihilatur esse Patris, quia annihilatur id quod dedit esse per

Veram Generationem. Ergò sequitur relationem superadditam esse idem cum entitate Patris, quod negabatur.

RESPONDET I. Maltrius. Fore tunc similitudinem nonnisi fundamentalem, itemq; Paternitatem nonnisi fundamentalem, non autem formalem, sicut passim inquit dicimus, sublata subsistentia non esse formaliter subsistentem, sed tantum fundamentaliter, ac etiam humanitatem præcisà risibilibitate, remanere risibilem tantum fundamentaliter.

CONTRA. Tum quia ut urget Hurt. duo similia fundamentaliter, sunt formaliter similia; illa enim sunt formaliter similia, in quorum uno, est formaliter qualitas formaliter talis, qualis est in alio, hoc enim vult definitio Arist. suppositio autem ponit, & hunc & illud habere albedinem. Tum quia ut urget Arriaga ponendæ hujus duplicis similitudinis, nullum est fundamentum à priori, quod enim: nullum & à posteriori, quia ad hoc neque per experientiam devenimus, nec per effectum, dicamq; quod præter corpus & animam rationalem, eorumq; unionem, requiratur forma superaddita realis Hominis. Tum quia in principiis Scotistarum, relationes transcendentales non sunt distinctæ formaliter à fundamento & Termino, nec est in illis, partiri fundamentum & formalem relationem. Ergò idem dicam in præsentī; in ipsaq; formalī relatione, non est ponere non nisi fundamentalem relationem, Ergò & aliàs non erit ponere fundamentaliter similitudinem. Quod attinet ad instantiam de subsistentia, potest ostendi quid obstat, ne dicatur tunc natura formaliter subsistens, nempe per illos positio unionis, cum perfectiori; in præsentī autem non potest ostendi, positā Qualitate duorum eadem, quid desit ad formalem relationem; & sicut positā naturā, & negatione, unionis cum perfectiori non est necesse ponere superadditam realem formam subsistentiæ, nec est necesse ponere quod positā naturā, & dictā negatione, sit solum fundamentaliter subsistens natura, ita & in præsentī. Quod attinet ad risibilitatem præcisam, illā præcisā non intelligitur quidem formaliter risibilis homo, erit tamen in re formaliter risibilis, hinc ita arguitur, non datur ulla formalis risibilitas, quā præcisā, non sit homo in re formaliter risibilis. Ergò neque dabitur formalis similitudo, quā præcisā, in re non sit adhuc simile formaliter. Adde sunt aliqua, quæ non sunt formaliter talia, nisi ratione superadditæ Entitatis, v. g. nihil est formaliter album, sine superaddita formaliter albedine, realiter distincta: Alia sunt formaliter talia, sine superaddita entitate, v. g. homo est risibilis, sine superaddita realiter risibilitate. aut quodcunque aliud pone exemplum. Quæcun-

que ergo dabitur taxa dignoscendi, quodnam formale possit salvari, sine superaddita entitate, idem salvabit, non esse superadditam entitativè rationem formalem relationis. Taxa inter alias, hæc potest esse, quando nihil minus habet illud fundamentale, quam habeat formale superadditum, signum est non dari illud superadditum, jam enim habetur præidentificatum. Hoc autem est in præsentia; nihil enim minus habet, Fundamentalis similitudo, præ Formali, superaddita. Hoc enim ipsum quod non minus habeat (excepta Entitate de qua lis est superaddenda) fundamentalis relatio præformali, signum est identitatis; quia habere, hoc quod aliud habet, est signum, hoc esse, esse, hoc esse.

RESPONDET II. Mastrius: Hunc effectum qui est dicere habitudinem ad aliud, non posse haberi ab entitate absoluta, adeoq; & debere haberi ab entitate relativi;

CONTRA. Nego habitudinem ad aliud non posse haberi ab entitate absoluta, in circumstantia termini, & rationis fundandi posita.

RESPONDET IDEM III. Quando Aristoteles dicit, quod similia sint, quorum Qualitas eadem, (in qua auctoritate argumentum datum fundatur) definit Relationem per fundamentum; quia cum relatio in se sit minimæ Entitatis aut intelligibilitatis, facilius per fundamenta dignoscitur & definitur.

CONTRA. Tum quia nullum fundamentum adfertur, quod illic non definiatur, ut est relatio, adeoq; quod in re, non sit relatio v. g. duæ Qualitates. Tum quia si est minimæ entitatis & intelligibilitatis, intelligiturq; v. g. similitudo per duas Qualitates, cum non diceretur etiam illis Qualitatibus identificata similitudo. Tum quia definitio indistinguitur realiter à re definita. Ergo si relatio definitur per illa duo, erit illa duo.

PROBATUR II. Auctoritate S. Th. q. 7. de poten. a. 8. Item op. 48. tr. 5. c. 2. ait Similitudo Sortis, non est aliqua res in Sorte, alia ab ipsa albedine, sed solum est ipsa albedo, ut se habet ad albedinem Platonis. Eiusdem loci oppositum explicat Hurt. d. 15. Metaph. l. 2.

PROBATUR III. Nulla est necessitas superaddendæ realiter distinctæ relationis. Confirmatur communiter; quia non posset ostendi agens quod esset productivum similitudinis distinctæ.

RESPONDET I. Aliqui cum Rub. quod distantia impediatur, ne aliquid producat absolute, non impedit, ut producatur relativum; consequenter, paries albus Cracoviæ, producat similitudinem in pariete albo Romæ, cum fundamentum relationem producat, actione Metaphysica, non Physica.

CONTRA. Distantia impedit, ne quid producat absolute in distantia; ergo etiam impedit, ne quid relativum producat, & si producat actione Metaphysica, relatio à fundamento, hoc ipso necerit distincta realiter; sicut quia à rationalitate producatur risibilitas actione Metaphysica, risibilitas, non est à rationali distincta realiter.

RESPONDET II. Mastrius. Produci relationem ab ipso fundamento, posito tamen termino, velut conditione necessaria, quamvis ille terminus non influat physicè, tamen requireretur ad productionem relationis, eo modo, quo requiritur actus Intellectus, ad producendum actum Voluntatis, licet in eum non influat physicè.

CONTRA. Posito albo pariete Romæ de novo, quæro quid parietem Cracoviæ existentem determinabit, ut procedat ad effundendam relationem realem? cum fundamentum nesciat, an sit, vel non, in rerum natura ille paries.

RESPONDERI POSSET III. ex Ovied. Quod sit in entitate fundamenti exigentia, quia exigit à DEO concursum ad productionem novæ Relationis, si forte ponatur terminus.

CONTRA. Concedo quidem præsuppositam tali exigentiâ, sufficientem fore determinationem, per oblationem novi concursus, sed huius ipsius exigentiæ ponendæ, nullum adest fundamentum, urgetq; Ovied. scilicet qui quod DEUS possit formalitatem relationis producere sine termino; potest enim DEUS præstare concursum, ultra exigentiâ fundamenti. Denique recurrere ad DEUM sine necessitate, Philosophicum non est.

Punctum Difficultatis 2.

Fundamenta Oppositorum.

OBJICITUR I. Potest adesse, & abesse à fundamento relatio. Ergo relatio est accidens realiter distinctum. Antecedens probatur. Si existat Terminus, erit relatio, si tollatur terminus, non erit. Ergo.

RESPONDETUR. Potest adesse, & abesse relatio à fundamento, in circumstantia termini posito, negatur. Extra hanc circumstantiam. Concedo. Conclusio autem identificat relationem fundamento, in circumstantia Termini posito.

OBJICITUR II. Omnis denominatio positiva, nova, & realis, debet provenire à forma nova, positiva, & reali, sed denominatio v. g. similis in albedine est denominatio nova, positiva, & realis. Ergo. Sed hæc forma, est relatio, ergo illa est novum quid, positivum, & reale.

RESPONDETUR. Denominationem novam, positivam, & realem, si sit realis rigorosè, debere provenire à forma reali rigorosa, si autem sit realis non rigorosè, hoc est supponens nonnisi pro non ficto, potest requirere nonnisi formam Metaphysicam, qualis etiam forma, est relatio. Jam autem denominatio relati, est denominatio realis, prout reale opponitur ficto, non autem prout reale, opponitur Metaphysico.

OBJICITUR III. Impossibile est simul & semel, eandem formam intendi & remitti; intensio enim, & remissio, sunt contrariorum; sed si non esset quid distinctum realiter relatio, esset forma, quæ simul & semel posset intendi & remitti; supposito enim, quod Sortes sit magis albus quam Plato, suppositoq; quod Sortes quatuor gradus albedinis habeat, Plato verò duos, si remittatur albedo Sortis, Sortes erit magis similis Platoni albo, quem supponimus esse album ut duo; Posito verò, quod intendatur albedo Sortis, fiatq; albus ut 5. fiet minus similis Platoni, quia tamen est albus ut duo. Et tamen intensius albus erit. Ergò ulterius similitudo, non est ipsa albedo.

RESPONDETUR. Impossibile esse simul & semel, eandem formam Physicam intendi & remitti Physicè, licet possit eadem forma Logica, Logicè intendi, & remitti Physicè, jam enim diverso respectu intensio & remissio verificabitur. Porro relatio est forma Logica, concipiturq; intendi Physicè quia intenditur albedo, cum qua identificatur Physicè, quamvis concipiatur remitti, non in ordine Logico, sed physico, in quantum albedo remittitur. Tota autem Logica intensio, vel remissio relationis, statim majori convenientia graduum.

INSTABIS. Potest esse intensio in relatione, & remissio in fundamento, Ergò relatio & fundamentum, non sunt eadem Entitas. Antecedens probatur, quia, quando album ut octo, comparatur ad album ut 4. si albedo ut 8. remittatur ad gradus tres, erit remissio in fundamento, & Major intensio in relatione, magis enim intensè refertur album ut tria, ad album ut quatuor, quam album ut octo, ad album, ut 4. sunt enim sibi magis similia tria, & quatuor, quam quatuor & 8.

RESPONDETUR. Quando remanebunt tantum gradus tres ex gradibus octo, intendetur similitudo non Physicè, sed Logicè; similitudo enim Physicè, hujus albi, cum hoc albo, est ipsa albedo, quæ ut supponitur non augetur, sed minuitur; intenditur autem Logicè, quia magis est simile tria cum quatuor, quam octo, cum eodem quatuor; non repugnat autem, ut illa, eandem entitatem

constituant, quæ augentur Logicè sumpta, remittuntur Physicè sumpta.

OBJICITUR IV. Quando in DEO, & Creatura, aliqua ratio est reperibilis; eaq; realis, tunc semper in DEO, est idem realiter cum illo, in Creatura autem est distincta realiter; ut patet in misericordia, sapientia, quæ in DEO sunt idem, distincta verò realiter in nobis. Sed dantur in DEO relationes reales, identificanturq; DEO, Ergo etiam cum dantur in creaturis, debebunt esse distinctæ in Creaturis.

RESPONDETUR. Negando Majorem, est enim in DEO unitas, veritas, bonitas, identificata DEO; quæ etiam non distinguuntur realiter in creaturis; taxa autem colligendi, quod aliqua sint indistincta; est principium Negativum, Non sunt multiplicanda Entia &c. & si posita hac entitate sine ullo superaddito salvari potest ratio quæ sita, apparebit indistinctui illa realiter; potest autem esse, entitas hominis. & non esse in illo misericordia, non potest autem esse fundamentum in circumstantia termini, sine relatione.

OBJICITUR V. Pr. Laurentius Pillavski Si paternitas non distingueretur entitative ac realiter à fundamento, non contradistingueretur adæquatè paternitas à filiatione, sed contradistinguitur, ut exigit oppositio relati, & probat contradistinctio Æterni Patris à Filio. Sequela probatur. quia si Paternitas non est quid distinctum à Patre, sed est ipsa Patris entitas, cum entitate Filii, & Filiatio est entitas Filii cum entitate Patris, sequitur hæc non magis differre, quam panem cum vino, & vinum cum pane, hæc autem realiter non distinguuntur inter se.

RESPONDETUR. Quod vinum cum pane, & panis cum vino, si ipsa membra propositionis inter se in eadem propositione comparentur, sint distincta realiter; certe enim vinum cum pane duas res inportat, Panem & vinum. Cæterum si aliter comparatio instituitur, non erunt distincta realiter, hoc est, si comparetur unum membrum propositionis in recto positum, ad aliud membrum propositionis positum in obliquo, tunc non erit distinctio realis; panis enim in recto positus, à pane eodem in obliquo posito, non sunt distincta realiter. Sic etiam Entitas Patris in recto posita, habens se ad entitatem Filii, in obliquo positam, sunt membra in eadem propositione distincta realiter, licet paternitas in recto posita, non sit distincta à paternitate in obliquo posita, ad eum modum; quo cum assidet Petrus Paulo, etiam Paulus assidet Petro, & tamen Petrus & Paulus sunt distincti realiter, licet alia & alia combinatio Petri & Pauli, præcisè ratione ejusdem Petri in

in recto, vel obliquo positi, non adferat distinctionem realem.

OBJICITUR VI. Si relatio est idem cum fundamento, sequeretur idem physicè, produci primo, & non produci primo, hoc est absurdum. Sequela probatur Posito termino & fundamento, post accessum rationis fundandi producit relatio, & non producit fundamentum.

RESPONDETUR. Produci relationem Logicè, non autem Physicè, productio autem Logica, non arguit distinctionem realem producti.

OBJICITUR VII. Auctoritas S. Th. q. 1. parte. q. 28. à. 2. docet relationem habere esse accidentale in subiecto, & in 1. senten. dist. 32. q. 1. a. 1. dicit; relationes inesse subiectis, & facere cum illis compositionem; & q. 8. de poten. ait relationem in Creaturis esse accidentem, nec posse esse idem, quod substantia.

RESPONDETUR. Omnia hæc eo sensu accipi posse quod relatio sit accidens Metaphysicum, faciatq; cum subiectis compositionem Metaphysicam, dicitq; relationem Prædicamentalem, non posse esse idem, quod substantiam, quia hoc ipso non esset accidens Metaphysicum, cum v. g. non sit de substantia hominis esse Patrem.

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur reliqua Argumenta.

OBJICIT. I. Maftrius. hic d. 8. n. 19. nisi ponatur relatio prædicamentalis esse accidens ab extremis reipsa distinctum, tolleretur prædicamentum Relationis, & omnes relationes ponentur mutue, quod est absurdum.

RESPONDETUR. An sit aliquod distinctum ab aliis prædicamentum, pensari inde non debet, quod sit in se distincta reipsa entitas, alias passio ab actione, situs, ubi, &c. deberent esse Entitates superadditæ, quod multi negant; sufficit ergo, ut sit ens reale, prout opponitur ficto, & reale, realitate illorum, quibus imbitur, extrahendo illas ipsas realitates, ad diversum prædicamentum, per formalitates, connotationesq; alias, quæ per suas series deduci possunt, adeoque constituere diversum prædicamentum. Quod autem ex his principiis sequatur, tolli relationes mutuas, hoc ipsum probandum fuisset; Addo, in divinis dantur verè relationes reales ad intra, & per nostram sententiam ad extra, neq; tamen est necesse ponere illas relationes realiter superadditas. Ergo apparet realitatem relationum pensari non debere,

ex superadditione entitativa relationum, & quamvis rationes identificatæ Deo. in nobis sint distinctæ realiter, id tamen non est verum universaliter, ut dictum est supra, alias unitas, existentia, &c. essent distinctæ realiter in nobis, & quod horum indistinctorum classem, sequantur relationes creatæ, probant argumenta.

OBJICIT II. Idem. Dantur, in Creaturis denominationes purè relativæ, ergo dantur puræ Relationes, quæ sūt Prædicamentales.

RESPONDETUR. Dari purè relationes, sed ita, ut spectentur tunc Metaphysicè, & prout subsunt nostris conceptibus, sicq; sumptas relationes, sequentur purè denominationes relativæ; sed si spectentur relationes prout sunt à parte rei, sic non sunt purè relationes, nec dantur denominationes ab illis oriundæ sic spectatis, quæ sint purè relativæ.

OBJICIT III. Idem. Quidquid est in duabus albedinibus simul existentibus, totum est in duabus sibi succedentibus invicem, Ergo si similitudo non dicit aliquid reale supra Entitates absolutas illarum, ita similis erit albedo existens alteri futuræ, sicut alteri eodem tempore existenti.

RESPONDETUR. Quidquid est in duabus albedinibus simul existentibus totum est in duabus succedentibus, quoad rationem &c. in linea albi, sed non in ratione denominationum fundatarum, in simul existentia duorum alborum, & quia denominatio similis est fundata in existentia duorum alborum, non habebitur jam, si unum sit non nisi album. Addo sicut dantur denominationes fundatæ in singularitate albedinis, ita dantur fundatæ in coexistentia duorum, sicut ergo non datæ singulari albedine, non dantur denominationes fundatæ in singulari albedine, ita, non datæ coexistentibus albis, non dabuntur denominationes exinde oriundæ; talis autem est denominatio similis.

OBJICIT IV. Idem. Vel relatio habetur in fundamento, ad positionem termini, de novo, vel supponebatur jam in fundamento quoad totum suum esse; si primum, vel erit sola amorum extremorum coexistentia, aut denominatio inde sumpta, quæ est Nominalium opinio, vel forma aliqua de novo resultans, in fundamento, ad positionem termini, quod vult Maftrius, si verò dicatur secundum, nempe supponi fundamento identificatam, ante adventum termini, tunc præterquam quod non salvetur, esse verum accidens, sequitur etiam quod semper denominet subiectum actu relativum &c.

RESPONDETUR. Relatio habetur in fundamento ad positionem termini de novo,

vo, ita tamen, ut existente uno albo, supponeretur illa relatio, secundum id, quod dicitur pro subiecto, in recto; & secundum esse subiecti, tota quoad subiectum supponebatur. sed quia requiritur intrinsecè aliquid extrinsecum, nempe terminum, ideo, nec denominatur subiectum sine termino, nec subiectum ipsum referri potest. Quoad alia quæ tangit obiectio, ex dictis habetur, relationem Physicè non esse nisi duo Extrema, ex quibus pullulat forma de novo, non Physica, ut vult Mastrius, sed Metaphysica, quæ est formalitas relationis, quam esse Physicam, & esse accidens inidentificabile, probare debuisset.

INSTABIS. Per relationem in esse completo, vel intelligitur sola entitas absoluta fundamenti, ex qua, posito termino, nata est resultare relatio; sed inde non infertur identitas relationis cum fundamento, sed potius vera à parte rei distinctio, vel intelligitur vera forma relativa, ratione solum distincta; ergo secluso termino habetur tota relationis essentia, referturque subiectum, ante existentiam termini, eritque terminus necessarius, non tantum ad denominationem relativam sed etiam ad ipsam entitatem relationis, quia ante terminum ponitur inchoata solum.

RESPONDETUR. Non asseri à nobis identitatem relationis cum fundamento simpliciter sumpto, sed cum fundamento in circumstantia termini posito, adeoque dum habetur, etiam extrinsecum, intrinsecè requisitum; pullulat ergo tunc forma Metaphysica, quæ est relatio, sed non independenter à termino, seu ab extrinsecò, intrinsecè requisito consequenter illo excluso, non habetur tota relationis essentia, quia nec ordo ad terminum, eritque ad entitatem relationis necessarius terminus, sed necessarius tanquam aliquid extrinsecum, intrinsecè requisitum, quod si in fundamento posito in circumstantia termini pullulat relatio, quæ est forma Metaphysica, hoc ipso non erit necesse ponere Relationem distinctam realiter.

OBJECIT V. Idem. Potest relatio Prædicamentalis alicui fundamento superaddi, quod prius sine illa existerat, & etiam ab eo tolli; ergo cum possit abesse & adesse distinguetur realiter.

RESPONDETUR. Relationem nec posse addi, nec posse auferi in circumstantia termini, ratione cuius non habiti, erat defectus alicujus extrinseci intrinsecè requisiti, & distincti realiter à fundamento.

INSTABIS. I. Ergo fundamentum denominabitur relatum, per denominationem meram extrinsecam, ex positione termini extrinseci, & tamen denominatio termini relati, est nova, realis, intrinseca.

RESPONDETUR. Cum in re denominationis, dicat aliquid pro intrinsecò, intrinsecè etiam requisito, & aliquid extrinsecum, intrinsecè tamen requisitum, non debet dici simpliciter denominatio simpliciter extrinseca, est autem illa denominatio nova, & realis Metaphysicè.

INSTABIS II. Non desunt, qui putent, posse separari similitudinem à duobus albis, ut ita maneat non nisi fundamentaliter similia.

RESPONDETUR. Nullam esse rationem, cur non manebunt tunc illa duo formaliter similia, ut alibi ursumus.

INSTABIS III. Licet separabilitas arguat distinctionem realem, non tamen indistinctionem, inseparabiliras; Ergo quamvis in separabilis foret relatio, posset distingui.

RESPONDETUR. ex dictis in Metaphysica, quod inseparabilitas entitativa arguat identitatem realem. Jam autem relationem esse inseparabilem Entitativè, supra probatum.

Punctum Difficultatis 4.

An Relatio sit Modus.

DICENDUM. *Relationem non esse modum, entitativè superadditum.*

PROBATUR I. Quia nulla necessitas eveniendi relationem, usque ad gradum entis Physici. Item non sunt multiplicanda entia sine necessitate. Nulla autem necessitas huius modalitatis.

RESPONDET. Maurus qv. 54. Log. Principium hoc indigere examine. si enim sit sensus, quod non debeamus multiplicare entia sine probabili ratione, principium est verum: si sit sensus: quod non debeamus illa multiplicare sine ratione demonstrativa, est principium falsum, quia si ad alia, ita in hac quaestione, sufficiunt rationes probabiles. si sit sensus: quod DEUS & natura nihil faciunt superfluum h. e. non conducens ad finem intentum, est etiam principium verissimum: Si sensus sit: quod natura sit velut Anus avarissima, est principium falsum & injuriosum divinæ munificentiae, nonne enim nobis dedit quos oculos, cum unus sufficiat ad videndum.

CONTRA. Quia ipse respondens qui movit litem, huic principio, debuisset adferre sensum illius principii proprium; nam recursus ad rationes probabiles in presenti non est explicatio principii, quia est non nisi expressio modi verlandi circa obiectum non multiplicabile sine necessitate, non autem expres-

expressio ipsius objecti. Et cum hæc ratio sit inter potissima principia, & quasi quædam demonstrativa ratio, procedens per principia negativa, debet dari Metaphysica ejus necessitas, posset prædicti principii esse hic sensus. Quæ possunt secum identificari, pro identificatis habenda, & non multiplicanda: quod principium est Metaphysicè certum. Et quia sunt aliqua, quæ sunt distincta realiter v. g. oculus ab aure, alia quoad vim idem præstandi indistincta v. g. sensus communis non hic erit illius principii sensus, quasi seligat Deus non nisi identificabilia; alias cum sit possibilis oculus identificans sibi etiam auditivam, non deberet distingui oculus & auris. Sed hic erit sensus quando constat aliquid positum esse, si illi possit aliquid identificari, existis de quorum esse jam constat, hoc ipso debere supponi, esse identificatum; hocq; ostendit etiam inductio. Quia autem fundamento in circumstantia termini & rationis fundandi potest identificari relatio constatq; illam dari censenda est identificari.

PROBATUR II. Proportionaliter applicando rationes præcedenti puncto formatas.

PROBATUR III. Si hoc ipso quia poneretur Materia & Forma & dispositiones poneretur Unio, nulla esset necessitas superaddendæ Entitatis modalis, ut scitur ex principiis Modalistarum, ergo cum posito fundamento & termino rationeq; fundandi, non possit non esse relatio, hoc ipso indistinguetur modaliter; Deinde illi ipsi aliqui ad ponendam unionem, requirunt novum concursum divinum, condistinctum à concursu productivo Materiæ, Formæ, & dispositionum quem non requirunt ad productionem relationum, Ergo apparet relationem non esse Entitatem, etiam Modalem novam, deniq; modi sunt inventi ad salvandos aliquos transitus à contradictorio ad contradictorium, potest autem à contradictorio non relati, transiri ad relatum, sine modo, vel per positionem solius termini, vel per positionem novæ rationis fundandi.

OBJICITUR I. Impossibile est transire à contradictorio ad contradictorium, sine entitate saltim modali, Ergo etiam impossibile est, à non esse relati, ad esse relati saltim sine entitate modali transire.

RESPONDETUR Neg. Antecedens secundum dicta de hoc principio in Materia de Distinctionibus.

OBJICITUR II. à pari; unio est modus, aut non sine modo; Ergo & relatio.

RESPONDETUR. Disp. esse, quia nisi unio ponatur esse modus, aut non sine modo, non ostendetur sufficiens mutatio transitus, à non esse uniti, ad esse uniti, quæ posita, ne-

cesse sit inimpedibiliter, etiam divinitus illa uniri, potest autem sine ulla superaddita entitate ostendi, quare duo extrema debeant referri ad se, & quidem inimpedibiliter, etiam à DEO; hoc est, vel propter novam rationem fundandi, vel per appositionem termini.

INSTABIS. Visio non est ipsa potentia in circumstantia objecti visibilis. Ergo nec relatio, est ipsum fundamentum, in circumstantia termini.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia potest esse potentia visiva, in circumstantia objecti visibilis, & non esse visio. Ergo circumstantia objecti visibilis, non est sufficiens mutatio, pro transitu ad esse visi; impossibile autem est, ut posito fundamento in circumstantia termini, & rationis fundandi, non sit relatio, ut probatum supra.

OBJICITUR III. Magis differt relativum ab absoluto, quàm absolutum, ab absoluto, sed absolutum ab absoluto, realiter differt, Ergo & relativum ab absoluto, realiter differt, sed non differet realiter absolute, ergo saltim differet realiter modaliter.

RESPONDETUR. Falsum esse universaliter, quod absolutum ab absoluto differat realiter, nam ratio Entis, Substantiæ, Corporis, sunt rationes absolute, identificate tamen v. g. in homine. Sed quicquid sit de hoc, potest id concedi, quod relativum ab absoluto magis differat Metaphysicè, & secundum rationes definitivas, quàm absolutum ab absoluto, licet possint non magis differre Physicè; cum non repugnet identificari rationes diversis definitionibus definibiles, ut cum in homine identificatur Animalitas & Rationalitas, quæ diversas habent definitiones, licet non identificentur secum rationes, quæ eadem definitione definiuntur; ut non identificantur secum Petrus, & Paulus, licet eadem definitione definiantur.

ADDO. Relationem, non esse quidem modum, interdum tamen pro rationibus fundandi exigere modalitates, adeoq; non esse semper sine modo; imò in relatione Similitudinis, in Qualitate, vel in relatione Quantitatis, non sine realitate esse.

Argumenta Recentiora.

Maurus ponit etiam quæst. 54. hic relationem prædicamentalem distinctam modaliter, & ad propositum.

OBJICIT IV. Quando Scholastici post Arist. propugnarunt Relationes contra Occhamum, qui cum Zenone illas negabat, non est verisimile Zenonem & Occhamum aliud negasse

negasse, quam accidentia totaliter intrinseca fundamentis, & contradistincta à fundamentis, termino, & ratione fundandi, Ergo Scholastici & Arist. ponunt talia accidentia. Minor probatur: quia quis credat Zenonem, dum negavit dari relationem coexistentiæ, negasse coexistentiam consistentem in hoc, ut illa plura existerent eodem tempore, cum talis coexistentia negari nequeat ab homine sanæ mentis.

RESPONDETUR. Quod attinet ad Aristotel. illum voluisse quidem relationem esse accidentis, sed Metaphysicum, adeoque indistinctum realiter, dum ait, similia sunt quorum qualitas eadem est. Mens Zenonis non liquet quæ fuerit, sed forte voluit negare, non duo coexistentia, sed habitudinem illorum ad se, in qua tamen habitudine, stat relatio. Occurrit enim verum quod propugnavit relationes indistinctas realiter, idque contra sententiam Thomist. & Scotistarum communem, à quibus inferebatur illum sustulisse prædicamentum relationis, sed hoc ipsum probari deberet; dicimus enim casu quo non distinguatur relatio realiter, adhuc fore relationis prædicamentum.

INSTAT. Arist. 14. Metaph. t. 3. & alibi docet ad aliud minime omnium prædicamentorum naturam quadam esse, ac posterior, tum quanto, tum quali; Ergo putavit habere illam esse debilissimum, quod verificari non posset, nisi relatio prædicamentalis distingueretur à reliquis prædicamentis.

RESPONDETUR. Hanc auctoritatem pro nobis esse; si enim debilissimum esse habet, non habet esse æque inhærens, ac accidentia, haberet autem esse æque inhærens, si foret entitas superaddita. Debilitas autem velexinde arguitur, quia quod debile est, indiget fulciri; positio autem relationis indiget hoc fulcra, nempe aliquo extrinseco tanquam termino. Rursus, quia quamvis etiam accidens Physicum indigeat aliquo tanquam subiecto, id simpliciter ejus debilitatem non arguit, quia nec arguit debilitatem in forma materiali substantiali, quæ etiam existere non potest sine subiecto; quia tamen utrumque habet esse suum proprium, ideo non potest adhuc debilissimum appellari. Jam autem esse relationis, non est esse distinctum. Rursus reflectendo mentem ad alia prædicamenta etiam illa non sunt distincta entitative, ut situs, passio, &c. cur ergo erit necesse relationem distinguere entitative. Rursus habet etiam præ illis debilius esse relatio, quia adferunt suum proprium esse alia prædicamenta; neque enim ex præsupposito aliquo esse, passio pullulat, esse idem dicendo; relatio autem pullulat ex præsupposito esse, duorum v. g. qualium, &

quidem esse idem dicendo; & in his stat debilitas esse, quod dicit Relatio.

OBJICIT V. Ut unum objectum referatur intentionaliter ad aliud v. g. Petrus ad Paulum, non sufficient duæ cogitationes absolutæ, quibus dicam: Petrus Paulus, sed requiritur cognitio comparativa indivisibilis; per quam Petrus comparetur cum Paulo; ergo ut duo entia referantur realiter per relationem coexistentiæ, non sufficiunt duæ existentiæ absolutæ, sed requiritur una coexistentia indivisibilis, quæ sit forma, per quam Petrus coexistat Paulo, & referatur ad ipsum: ordo enim intentionalis, & ordo realis, debent inter se proportionari.

RESPONDETUR. Etiam concessa distincta entitate relationis realis, non videtur concedenda coexistentia distincta realiter, non tantum ex eo quod si existentiæ (quidquid ille in oppositum dicat) non sit distincta realiter, ita nec coexistentia; sed etiam exinde, quia si aliquid esse par, non est quid distinctum realiter in ratione præcisa paris, cur esse coexistens, sit distinctum realiter à duobus coexistentibus. Rursus jam unumquodque deberet bis existere, sua existentiæ superaddita, & illi superaddita alia superaddita coexistentia, nam non posset facere coexistere, nisi etiam faceret existere: consequenter quando duo sunt alba, ut detur similitudo, deberet superaddi coalbedo, adeoque deberet etiam illa dealbare, distinctæque dari deberent albedines specie, una albefactiva, altera autem essentialiter coalbefactiva. Sed quidquid sit de hoc, directe ad argumentum dici potest; cum per nos relatio sit accidens nonnisi Metaphysicum, dabitur forma Metaphysica per quam referantur Petrus & Paulus coexistentes. Proportionabuntur autem inter se ordine intentionalis (supple formalis) cum ordine Metaphysico intentionali quidem, sed objectivo: quia sicut ordo intentionalis formalis, debet esse attractivus habitudinis Petri ad Paulum, non autem merè attractivus Petri & Pauli, ita & ordo Metaphysicus, dicit indivisibilem habitudinem: & per hoc solvitur etiam prima confirmatio, quam ibidem ponit.

INSTAT. Ut ego affirmem Petrum & Paulum simul existere, non sufficit ut dicam: Petrus existit, Paulus existit, sed debeo addere copulam & dicens: Petrus & Paulus existit, ergo requiritur & in relatione coexistentia seu simultas correspondens copulæ Et.

RESPONDETUR. Requiri objectivam respondentem simultatem, sed distinctam Metaphysice, non autem Physice; nam etiam per nos relatio Formaliter, non est duo
mera

mera absoluta, sed habitudo absoluti ad aliud de quo infra.

Objicit VI. Cum plura quæ possunt facere & non facere unum, faciant unum, non pluribus, sed uno faciunt unum, quod non potest esse, quin illa faciat unum: & ita unus homo fit per unam unionem, continuum fit unum per unum indivisibile: sed partes universi possent facere unum & non facere unum, ergo faciunt unum aliquo uno, quod non potest esse, quin faciat unum universum.

RESPONDETUR. Hoc argumentum probabit quod detur in primis una coexistentia Petri & Pauli, altera coexistentia Petri & Joannis, & simul tertia coexistentia Petri, & Pauli, & Joannis. Rursus dabitur coexistentia coexistentiæ unius in Paulo, alius in Petro. Item deberi dari coexistentia omnium universalis: & quidem si vel unum ens intereat mutabilis, mutabilis item ad motum singulorum, quia locum importat in se, illa relatio coexistentiæ. Directe autem ad argumentum, ut plura faciant unum sufficit additio unius Metaphysicæ superadditi, si etiam sit unum Metaphysicum, unum autem relatum, est unum Metaphysicum. Compositum quia est unum Physicum, requirit unionem Physicam. Quare autem hic nulla debeat superaddi entitas, cum superaddatur in composito, alibi dictum. De continuatione dicitur in Physicis.

Objicitur VII. Relatio coexistentiæ ponit in rebus pulchritudinem & perfectionem condistinctam à perfectione & pulchritudine entitatum absolutarum; sed quod ponit distinctam perfectionem & pulchritudinem, ponit distinctam entitatem, quia perfectio & pulchritudo, necessario est entitas.

RESPONDETUR. Quod relatio ponat pulchritudinem Metaphysicam, adeoque nec entitatem Physicæ distinctam, sed entitatem Metaphysicæ distinctam, hoc est formalitatem. Quod crescente perfectione absoluta non crescat relativa, alibi solvitur: Sed in super.

INSTAT. Implicat ut res evadat simpliciter pulchrior per hoc, quod nihil addatur pulchritudinis, sed solum auferatur aliquid pulchritudinis; sicut non potest aliquid evadere magis album, per solum diminutionem albedinis, quam antè non habebat; ergo ideo quia auferendo pulchritudinem absolutam, additur nova pulchritudo relativa debet aliquid addi.

RESPONDETUR. Additionem posse esse & Physicam & Metaphysicam; diminutionem pulchritudine Physica, potest addi pulchritudo Metaphysica, nempe relatio; aliudque est evadere simpliciter pulchrum, aliud eva-

dere comparative & per habitudinem ad aliud; simpliciter pulchrum non evadit majus sine additione entitatis, sed comparative pulchrum, potest evadere magis pulchrum, sine additione, si scilicet posita diminutione, magis sint similia formaliter, ut alibi dictum. Et Ratio est, quia comparativa pulchritudo stabit in non plus & in non minus quàm aliud, ad quod diveniri potest, etiam diminutione.

Punctum Difficultatis 5.

An relatio sit Formalitas.

DICENDUM EST. *Relationem non esse formalitatem, ex natura rei distinctam actu.*

PROBATUR. Omnibus illis rationibus, quibus probatum est non dari distinctionem ex natura rei actu. Objectiones petuntur ex loco citato. Sed Insuper.

Objicitur I. Alia est ratio intelligibilis, seu formalitas relationis, alia fundamenti; alia enim est formalitas absoluti, alia essentialiter relativi. Ergo Relatio à fundamento distinguitur formaliter ex natura rei; illa enim distinguuntur formaliter ex natura rei, quorum Rationes intelligibiles, seu formalitates sunt distinctæ.

RESPONDEO. Alia est formalitas relationis spectatæ prout est à parte rei, & alia fundamenti positi in circumstantia termini, & rationis fundandi. Nego antecedens. alia est formalitas relationis Metaphysicæ spectatæ, & prout subest nostris conceptibus. Concedo Antecedens. Nego Consequens.

Objicitur II. Quæ se duæ formalitates à parte rei non transcendunt, formaliter distinguuntur à parte rei formaliter, sed formalitas relationis & fundamenti, non se à parte rei transcendunt. Ergo.

RESPONDETUR. Negando Minorem.

Objicitur III. Petrus potest esse à parte rei formaliter Petrus, & non formaliter Pater. Ergo formaliter Pater, formaliter Petrus, distinguuntur formaliter ex natura rei.

RESPONDETUR. Petrus posse esse formaliter Petrum, & non formaliter Patrem, si non habeat circumstantiam Filii, & rationis fundandi, secus si habeat; Unde in priori casu, non erit Petrus formaliter Pater, secus in posteriori.

Objicitur IV. Absolutum, & relativum differunt nemine cogitante. sed, fundamentum & relatio, habent se sicut absolutum & relativum, Ergo.

RESPONDETUR. Nego quòd fundamentum in circumstantia termini & rationis fundandi

dandi positum; comparatè ad relationem, habeant se sicut absolutum, & relativum. Major etiam est falsa, quia potest aliquid diverso respectu esse absolutum, diverso relativum.

OBJICITUR V. Illud quod causatur Physicè, ab eo quod causat, debet distingui Physicè, & realiter; quod verò causatur Metaphysicè, debet distingui formaliter ex Natura rei; Sed relatio causatur à fundamento in circumstantia termini, & rationis fundandi posito, causatur inquam Metaphysicè, Ergo & distinguitur formaliter ex naturæ rei actu.

RESPONDETUR. Quòd cum causari Metaphysicè, sit causari ex modo nostro concipiendi, hoc ipso non erit necesse, ut causa talis, & causatum tale, distinguantur nemine cogitante.

DIFFICULTAS III.

Proponitur Quid sit Relatio?

PRÆMITTO I. *Præter sententias allatas, restat re duas alias I. quam innovavit Hurr. Arr. Ov. qui relationem dicunt esse, duo absoluta v. g. Paternitatem esse Patrem, & Filium. similitudinem item, esse duo alba. II. Suar. & aliorum, qui relationem per connotata explicant, hoc est per fundamentum in circumstantia termini positum, ita ut Paternitas sit ipsa Entitas Patris, in circumstantia Filii posita; & Filius in hac sententia, non est pars constitutiva relationis, quæ est Paternitas, sed solum quid extrinsecum, quantumvis ut additur in connotatis, intrinsecè requisitum. Hæ duæ sententiæ ut concordari possint.*

PRÆMITTO II. *Unam eandemq. rem dupliciter spectari posse, primò Physicè, & prout est à parte rei; II. Metaphysicè, & prout subest nostris conceptibus. ita v. g. Homo, si spectetur Physicè, non aliud est, nisi corpus ita dispositum, & anima rationalis, & illorum unio, si autem spectetur Metaphysicè, erit animal rationale.*

PRÆMITTO III. *Quòd videatur etiam Aristot. dupliciter spectasse Relationem. I. Physicè, ut loc. cit. §. Metaph. tex. 20, ubi dicit, Similia esse, quorum Qualitas est una. II. Eandem relationem spectasse videretur Metaphysicè: dum relativa definivit: Relativa sunt, quorum hoc ipsum esse, ad aliud se habere. ad quæ attendendo.*

Punctum Difficultatis I.

Tenenda Sententia.

DICENDUM EST. *Si relatio Physicè spectetur, nihil aliud est in re, quam ipsa duo absoluta, aut potius duo Extrema, ut ita explicetur relatio universaliter etiam per Ordinem ad divina, intercedit enim relatio inter personas divinas, quæ non sunt quid absolutum sed relativum. Usurpabimus tamen frequentius quòd Relatio Physicè spectata sit duo absoluta, quam duo extrema, quia prior illa Phrasis, in Scholis invaluit. Seu potius nihil aliud est, Relatio quam fundamentum, supple cum ratione fundandi acceptum, & terminus. Relatio autem Metaphysicè spectata, seu secundum quòd formari ejusdem conceptus debet, est ipsum fundamentum, connotans terminum: vel alia phrasi: Relatio Metaphysicè spectata, non est Compositum ex fundamento & Terminò, tanquam partibus, sed terminum dicit, tanquam quid extrinsecum, intrinsecè requisitum.*

Prima Pars Conclusionis.

PROBATUR I. *Qualitas in hoc, & Qualitas in hoc, sunt duo absoluta; sed ex Arist. similitudo in re, est Qualitas in hoc, & Qualitas in hoc; similia enim sunt, Quorum Qualitas est eadem. Ergo similitudo in re, est duo absoluta.*

PROBATUR II. *Relatio nihil est reale supra fundamentum, & terminum, ut probatum supra, ergo Physicè spectata, nihil est in re nisi fundamentum & terminus. Consequenter probatur. Quòd nihil est reale præter fundamentum & terminum; illud nihil est in re, nisi fundamentum & terminus, sed relatio Physicè spectata nihil est reale præter fundamentum & terminum. Ergo.*

PROBATUR III. *Per oppositos relatio est fundamentum prout connotat terminum, seu fundamentum in recto, terminus in obliquo. Item est fundamentum in circumstantia termini. Inverso. Ergo relatio Physicè spectata, non est aliud nisi duo absoluta, quia hoc prout connotat terminum, quid in re est, præter fundamentum & terminum? Rursus quid in re est hoc in recto, illud in obliquo, nisi ipsum fundamentum, & terminus? rectum enim & obliquum non dantur, nemine cogitante, sed illorum objecta; objecta autem illorum, quid aliud in re, nisi fundamentum & terminus, ipsum fundamentum & terminum non nisi objective spectando, fundamentum enim formale, & terminus formalis, sunt denominationes nostræ, in re autem sunt Entitas, quæ genuit v. g. & Entitas*